

İSTANBUL BAROSU

TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI ŞİDDETİ ÖNLEME VE DAYANIŞMA BİRİMİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR

AMAÇ

Madde 1. Bu yönergenin amacı; İstanbul Barosu mensubu avukatlar, stajyer avukatlar ve baro çalışanlarının mesleki faaliyetleri sırasında cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği temelinde ayrımcılık yapmalarının önüne geçmek, her türlü şiddetin önlenmesine katkıda bulunmak, toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemek, ve bu kapsamda faaliyet göstermek üzere kurulan İstanbul Barosu Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddeti Önleme ve Dayanışma Birimi'nin yapı, görev, yetki ve çalışma esaslarını düzenlemektir.

Ayrıca, yine İstanbul Barosu mensubu avukatlar, stajyer avukatlar ve baro çalışanlarının hayvanlara yönelik şiddet fiillerinin varlığı halinde; bu durumu öğrenen kişilerce de işbu yönerge hükümleri uyarınca Birim Kurulu'na başvuruda bulunulabilir. Bu başvurular, hayvanlara yönelik şiddetin önlenmesine katkı sunulması amacıyla değerlendirilir.

Madde 2. Yönergede yer alan hükümler, başvurunun talebi halinde; hiçbir ayırım gözetilmeksizin İstanbul Barosu mensubu avukatlar, stajyer avukatlar ve baro çalışanlarının, işbu yönerge kapsamında şiddet, ayrımcılık ve cinsel tacize maruz kalması ya da kalma tehlikesi altında bulunması durumlarında; saldırının önlenmesini, başvurunun süreç boyunca bilgilendirilmesini ve yönlendirilmesini, ihtiyaç duyduğu hukuki yardımın sağlanmasını ve psikolojik destek mekanizmalarına erişiminin temin edilmesini amaçlamaktadır.

KAPSAM

İşbu yönerge; yaş, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği/ifadesi, cinsiyet karakteristiği, medeni durum, dil, din, ırk, mezhep, ekonomik kazanç, mesleki kıdem ile zaman ve mekân ayırımı gözetilmeksizin tacize ve/veya şiddete maruz bırakıldığını ya da maruz bırakılma tehlikesi altında olduğunu beyan eden İstanbul Barosu üyesi olan avukatları, stajyer avukatları ve baro çalışanlarını yer ve zaman sınırlaması olmaksızın kapsamakla birlikte İstanbul Barosu'na kayıtlı avukatlar, stajyerler ve baro çalışanlarının hayvanlara yönelik her türlü şiddet eylemine ilişkin başvurularını da kapsar.

DAYANAK

Madde 3. Bu Yönerge, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76., 95/2-21. ve 110/17. maddeleri uyarınca hazırlanmıştır. Hazırlanmasında; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı

Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW, 1985), Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi, 2011) başta olmak üzere Türk Ceza Kanunu, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara Karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (Lanzarote Sözleşmesi), Ev Hayvanlarının Korunması Hakkındaki Uluslararası Sözleşme ve diğer hukuk kaynakları ile şiddetle mücadeleyle ilişkin olarak uluslararası teamül hukukunda yerleşmiş ilkeler esas alınarak hazırlanmıştır.

TANIMLAR

Madde 4.

Bu Yönergede geçen;

a) Baro: İstanbul Barosu'nu,

b) Başvurucu: Şiddet veya ayrımcılığa maruz kaldığı, kalma ihtimali olduğu iddiası ile birime başvuran İstanbul Barosuna mensup avukat, stajyer avukat ve baro çalışanlarını,

c) Şikâyet edilen: Şiddet eylemi veya ayrımcılığı işlediği bildirilen avukat, stajyer avukat ve baro çalışanını,

ç) Toplumsal Cinsiyet: Kadınlık ve erkekliğin (ve ikili cinsiyet sisteminin) toplumsal olarak kurulduğunu, cinsiyetlere atfedilen rol ve sorumlulukların, içinde yaşanan tarihsel, toplumsal ve coğrafi koşulların bir ürünü olduğunu,

d) Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet: Kadınlara ve LGBTİ+'lara, cinsiyet, cinsel kimlik ve cinsel yönelimlerinden dolayı uygulanan her türlü şiddet fiilini, tehdidi ve tehlikesini,

e) Cinsel Şiddet: Cinsiyet ve cinsel kimlik ayrımcılığı içeren, cinsel nitelikli olan ve kişinin rızası hilafında meydana gelen her türlü eylemi,

e.1) Cinsel saldırı: Cinsel nitelikli olan ve süreklilik arz etmek zaruretinde olmaksızın, kişinin rızası hilafında temas ihtiva ederek beden dokunulmazlığının ve cinsel dokunulmazlığın ihlal edilmesini,

e.2) Cinsel taciz: Fiziksel temas ve süreklilik arz etmek zaruretinde olmaksızın, kişinin rızası hilafında sözel ve bedensel veya iletişim araçları kullanılmak suretiyle gerçekleşen cinsel nitelikli davranış biçimlerini,

e.3) Ayrımcılık: Cinsiyeti, cinsel yönelimi ya da cinsiyet kimliği nedeniyle bir kişiye, eşdeğer ya da benzer konumda olan diğer kişilere göre keyfi olarak eşit davranmamayı,

f) Birim: Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddeti Önleme ve Dayanışma Birimi'ni

g) Birim Kurulu: Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddeti Önleme ve Dayanışma Birim Kurulunu,

h) Birim Koordinatörü: Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddeti Önleme ve Dayanışma Birimi Koordinatörünü,

ı) Koordinatör Yönetim Kurulu Üyesi: Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddeti Önleme ve Dayanışma Biriminden sorumlu Koordinatör Yönetim Kurulu Üyesini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

BİRİMİN ORGANLARI, GÖREVLERİ VE FAALİYET ALANLARI

Birimin Organları

Birim Koordinatörü

Madde 5.

Birim Koordinatörü, Birim Kurulu üyeleri içinden, Birim Kurulu tarafından Baro Yönetim Kurulu'nun göreve gelmesini takiben Yönetim Kurulunun görev süresiyle sınırlı olmak üzere seçilir. Merkez ve komisyonlar, seçimlerin tamamlanmasının ardından yedi (7) gün içerisinde birim üyesini belirler. Tüm birim üyelerinin belirlenmesini müteakip yedi (7) gün içerisinde birim, birim koordinatörünü belirler.

Birim Koordinatörünün Görevleri

Madde 6.

Birim Koordinatörünün görevleri şunlardır:

1. Amaçları doğrultusunda birimin etkin bir biçimde çalışmasını sağlamak,
2. Birim Kurulunun raporlarının hazırlanmasını sağlamak,
3. Birim Kurulu üyelerini en az ayda bir kez toplantıya çağırarak,
4. Birimin idari ve mali işlerini yürütmek,
5. Birimin başvuru yapanlara hukuksal destek sağlayabilmesi ve psikolojik destek alabileceği mekanizmalara yönlendirilmesinin sağlanabilmesi için baronun ilgili birimleriyle iş birliği halinde çalışmak,
6. Başvurulara ilişkin kurul raporlarını gizlilik esası çerçevesinde Baro Yönetim Kuruluna ulaştırmak,
7. Gizlilik, tarafsızlık ve mağdur odaklı yaklaşım ilkelerine uygun hareket edilmesini sağlamak,
8. Birim görev ve faaliyetlerine ilişkin belgelerin arşivini tutmaktır.

Birim Kurulu

Madde 7.

1. Birim Kurulu, koordinatör dahil, aşağıda sayılan İstanbul Barosu Merkez ve Komisyon Yürütme Kurulları tarafından gösterilecek ve işbu Yönergenin 7/3 maddesinin b bendinde sayılan uzmanlardan müteşekkil 13 üyeden oluşur. Baro Yönetim Kurulunun görev süresiyle sınırlı olmak üzere seçilir. Seçilen kurul üyeleri iki hafta içerisinde göreve başlar. Kadın üye sayısı 10'un altında olamaz.
2. Aşağıda sayılan her bir Baro Merkez ve Komisyon Yürütme Kurulları, birimde görev almak üzere alanında uzman bir asil, iki yedek hukukçu gösterecektir.
3. Birim kurulu üyesi seçilebilecek kişiler
  - a. İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi, Çocuk Hakları Merkezi, Avukat Hakları Merkezi, Hayvan Hakları Merkezi, İnsan Hakları Merkezi, İnsan Hakları Merkezi LGBTİ+ Hakları Alt Çalışma Grubu, Engelli Hakları Merkezi, Mülteci ve Göçmen Hakları Merkezi, İşçi Avukatlar Merkezi, Genç Avukatlar Meclisi Yürütme Kurulu Üyeleri ve İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Merkezi üyeleri arasından

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ile ilgili eğitim almış ve alanda çalışan temsilci birer hukukçu ile idarikedroda çalışan bir kadın çalışandan oluşur.

b. Baro tarafından istihdam edilmesi halinde, toplumsal cinsiyet eşitliği alanında çalışmalar yapmış ve travma alanında uzmanlaşmış klinik psikologlar, psikiyatristler ve sosyal hizmet uzmanları da bu birim kurulunun çalışmalarına kurul üyesi sıfatıyla katılır.

4. Görev süresi biten üye yeniden görevlendirilebilir.

5. Görev süresi içinde, izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşürülür. Kurul üyeliği, birimin aldığı karar üzerine İstanbul Barosu Yönetim Kurulunun onayının ilgiliye tebliğ edilmesiyle birlikte düşer.

6. Asli üyeler görevlendirilirken aynı usulle asli üyelik için aranan niteliklere sahip 2 yedek üye seçilir.

7. Görevden kendi isteğiyle ayrılan veya başka bir sebeple üyeliği sona eren bir üyenin yerine yedek üye görevlendirilir. Bunun mümkün olmaması halinde aynı koşulları taşıyan bir üye, aynı usulle asli üyelik için aranan niteliklere sahip kişiler arasından Birim Kurulunca seçilir.

8. İstanbul Barosu Başkanı, sorumlu Yönetim Kurulu üyesi haricindeki Yönetim Kurulu üyeleri, Disiplin Kurulu üyeleri, idari birim amirleri ve yardımcıları ile merkez, kurul ve komisyon başkanları birimde üye olarak görevlendirilemez.

9. Birim Kurulu ile İstanbul Barosu'nun işleyişi arasında koordinasyonun sağlanması amacıyla ve İstanbul Barosu çalışanları temsilen, İstanbul Barosu Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilecek bir kadın idari birim çalışanı, Birim Kurulu'nun sekreteryası çalışmalarında yer alır.

12. Bu yönergenin kapsamına giren bir fiille ilişkili olarak daha önce ceza yargılaması kapsamında ceza almış ve/veya disiplin soruşturması kapsamında ceza almış kişiler kurul üyeliğine seçilemez.

13. Kurul üyeliği sırasında hakkında bu yönerge kapsamındaki bir fiille ilişkili olarak birime başvuru yapılan ve/veya disiplin soruşturması açılan kişinin üyeliği askıya alınır. Kişinin disiplin cezası alması halinde üyeliği düşer. Üyeliğin askıya alındığı hallerde, yedek üyelere biri geçici olarak görevlendirilir.

Birim Kurulunun Görev ve Faaliyetleri

Madde 8.

1. Kurulun görevi; avukatlar, stajyer avukat ve baro çalışanlarının birbirleriyle olan ilişkilerinde toplumsal cinsiyet eşitliği ilkelerinin hakim olduğu bir meslek örgütünün oluşmasını sağlamak ve bu çerçevede kadına, çocuğa, LGBTİ+ 'lara ve hayvanlara dönük her türlü şiddeti önleyici bir mekanizma yaratmaktır.

2. Birim kurulu, birimle ilgili görevlerini yerine getirmek amacıyla en az ayda bir kere koordinatörün, olağanüstü hallerde ise en az 6 üyenin çağrısı ile en geç bir hafta içerisinde toplanır.

3. Birinci maddede yer alan amaç çerçevesinde birimin görevleri, en az 6 üyenin toplantıya katılmış olması şartıyla birimin amaçları çerçevesinde birimin faaliyetlerine ilişkin toplantıya katılan üye sayısının salt çoğunluğuyla kararlar almak,

4. Birimin yürüttüğü görevlere ilişkin görev dağılımı yapmak, birim kurulunca alınan kararları İstanbul Barosu Yönetim Kurulunun bilgisine sunmak,

5. Yönerge kapsamında ortaya konulan amaçların gerçekleştirilebilmesi için yapılması gerekenler konusunda rapor hazırlamak ve İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'na sunmak,

6. Yıllık faaliyet raporu hazırlayarak İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunmak,
7. Şiddet ve ayrımcılık iddialarına ilişkin başvuruları inceleyerek İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'na bildirilmek üzere yıllık rapor hazırlamak,
8. Hukuki, psikolojik, sosyal ve tıbbi destek mekanizmalarının oluşturulmasını sağlamak konusunda yetkili kurumlar, üniversite ve STK'lar ile iş birliği içinde çalışmak,
9. Farkındalık yaratmak amacıyla; eğitim, konferans, toplantı, seminer ve benzeri etkinliklerle toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin eğitici çalışmaların yapılmasını sağlamak,
10. Baro Yönetim Kurulunun onayına tabi olacak program çerçevesinde, baro organlarına seçilenler ve hak temelli merkezler başta olmak üzere merkez, kurul ve komisyonların yürütme ve üyelerine toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri düzenlemek,
11. Hakkında değerlendirme yapılan, karar alınan ve görüş verilen konular ve sorunlarda gizlilik içinde çalışılması ve ilgili tüm bilgi ve belgelerin saklı tutulmasını gözetmektir.

Uzmanlar ve Personel

Madde 9.

1. İstanbul Barosu tarafından toplumsal cinsiyet eşitliği ve şiddet alanında çalışma yürütmüş olan, şiddet alanında deneyimli ve birim kurulu tarafından önerilen bir kadın sosyal hizmet uzmanı istihdam edilmesi yolu ile de destek alınabilir.
2. Birimin görevlerini yerine getirmesinde; birim kurulunun önerisi üzerine, hukuki, psikolojik veya akademik vb. açıdan uzmanlar, tam ve yarı zamanlı olarak İstanbul Barosu Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİRİMİN İŞLEYİŞ USULÜ VE İLKELER

Başvuru

Madde 10.

Şiddet veya ayrımcılığa maruz bırakılan, bırakılma tehlikesi içinde olduğunu düşünen kişiler birime yahut merkez ve komisyonlardan birine başvurabilirler. İstanbul Barosu merkez ve komisyonlarından herhangi birine başvuru yapılması halinde bu merkez veya komisyon başvurucağı birim hakkında bilgilendirir ve birime yönlendirir.

Birim Kurulu, başvuruları kendisine özgülenmiş İstanbul Barosu uzantılı elektronik posta adresi üzerinden alır. Birim Kurulu'na elektronik posta yoluyla yapılan başvuruların alınması, işlenmesi ve takibi; işbu Yönergenin 7. maddesinin 9. fıkrası uyarınca görevlendirilen, Birim Kurulu çalışmalarında yer alan ve idari birimde görevli kadın baro personeli tarafından yürütülür.

Başvuru gizlilik esasına uygun biçimde alınır.

Birime doğrudan veya merkez ve komisyonların yönlendirmesi yoluyla ulaşan başvurularda, randevu tarihi belirlenir ve birim tarafından belirlenen en az iki üye, en geç yedi (7) gün içerisinde başvurucağı ile yüz yüze görüşür.

Başvuruya konu olayın taraflarından herhangi biri ile başvuruyu alan birim üyelerinden herhangi birinin mesleki, akademik, idari veya özel bir ilişkide olması durumunda, söz konusu birim üyesi

başvuru sürecine dahil edilmez. Bu ilişkinin sonradan öğrenilmesi durumunda da birim üyesi süreçten çekilir ve İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'nca yerine yedek üyelere biri geçici olarak görevlendirilir.

Üyeler başvurucuyu dinleyerek, ihtiyaç ve taleplerini öğrenir, haklarıyla ilgili bilgilendirme yapar. Başvuruya ilişkin bu süreç anonim olarak yürütülür ancak; başvurucunun, adli ve idari süreç başlatılmasını yazılı olarak talep etmesi durumunda başvuru anonim olmaktan çıkar.

Her bir başvuru için birim tarafından ayrı bir kayıt açılır, kayıt numarası verilir ve tüm işlemler bu numara üzerinden gerçekleştirilir.

Kayıt formu; başvurucunun adı ve soyadı, başvuru tarihi, konusu, başvurucunun imzası ve taleplerini içerir. Diğer bilgiler başvurucunun açık onayına tabidir. Başvuruya ve başvurucuya ilişkin tüm bilgiler kapalı bir zarfta erişime kapalı olacak biçimde tutulur.

Başvurucunun adli veya idari süreç başlatılması talebi durumunda olayın tarafları ve tanıklarının kimlik bilgileri kapalı zarfın içerisinde ve başvuru dosyasında saklı tutulur.

Başvurucuya adli veya idari süreç başlatılması durumunda gündeme gelebilecek hukuki çözüm yolları, seçenekler, izlenecek süreçler, bunların sonuçları, riskleri ve alınması gereken tedbirler hakkında bilgi verilir ancak hiçbir koşulda arbuluculuk yapılamaz ve taraflar herhangi bir biçimde bir araya getirilemez.

Başvurucu; psikolojik ve fiziksel zarar görülen durumlarda tıbbi destek mekanizmaları hakkında bilgilendirilir ve ilgili kurumlara yönlendirilir.

Başvurucuya, şikâyet konusuyla ilgili hiçbir sorgulayıcı ve suçlayıcı söz sarf edilemez ve davranışta bulunulamaz; ikincil mağduriyete neden olacak tutumlardan kaçınılır.

Başvuruyu inceleyen kurul, görüşlerini içeren bir raporu gizlilik esasına göre kapalı zarf usulüyle koordinatör yönetim kurulu üyesine iletir.

Başvurular ile ilgili tüm bilgi ve belgeler gizlilik ilkesi gereği mevcut ve sonraki birim üyeleri dışındaki tüm kişilere kapalıdır. Belgeler, mevzuattan kaynaklanan bildirim yükümlülükleri ve sair yasal zorunluluklar dışında, hiçbir kişi ya da merci ile paylaşılabilir ve çoğaltılamaz.

Başvurucuya ilişkin bilgi ve belgelere yalnızca birim koordinatörü, birim kurulu üyeleri ve ilgili yönetim kurulu üye/üyeleri erişebilir. Bu kapsam dışında hiçbir kişi veya organa erişim izni verilemez.

Gizlilik yükümlülüğünün ihlali durumunda sorumlular hakkında Avukatlık Kanunu ve Baro Disiplin Yönetmeliği hükümleri uyarınca disiplin işlemi uygulanır.

Gizli bilgi ve belgelere erişim her seferinde kayıt altına alınır; erişimi yapan kişinin kimliği, erişim zamanı ve gerekçesi kayıt defterinde saklanır.

Başvurucuya ilişkin bilgi ve belgeler yalnızca başvurucunun korunması, başvurunun değerlendirilmesi, disiplin veya adli süreçlerin yürütülmesi ve mevzuattan kaynaklanan bildirim yükümlülüklerinin yerine getirilmesi amacıyla işlenebilir. Bu amaç dışında kullanılması yasaktır.

Birimin İşleyişine Hâkim Olan İlkeler

Madde 11.

Bu yönerge kapsamındaki tüm görevler birim ve İstanbul Barosu, baro merkez, kurul ve mensupları tarafından, toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık ve cinsel şiddete karşı ayrımcılık yasağı, eşitlik, gizlilik, tarafsızlık, ivedilik, özen gösterme ve yeniden örselemenin önüne geçme, başvurucunun beyanının esas alınması, tarafların korunması, gönüllülük, beyan ve delillendirme ilkeleri uyarınca yerine getirilir.

Kişisel Veriler

Madde 12.

İşbu birim vasıtasıyla elde edilen kişisel verilerin işlenmemesi esastır. Ancak kişisel verilerin işlenmesinin zorunlu olduğu hâllerde, işlenen tüm veriler için veri sahibinin açık rızası alınır ve bu veriler hiçbir surette üçüncü kişilerle paylaşılamaz.

Sağlık ve cinsel hayata ilişkin veriler, veri sahibinin açık, belirli ve bilgilendirilmiş rızası olmaksızın hiçbir şekilde işlenemez. Veri ihlali veya zarar doğması hâlinde İstanbul Barosunun rücu hakkı saklıdır.

Kişisel veriler yalnızca başvurunun değerlendirilmesi, başvurucunun korunması, disiplin ve adli süreçlerin yürütülmesi amacıyla işlenebilir; bu amaçlar dışında işlenmesi veya kullanılması yasaktır.

Kişisel veriler en fazla beş yıl süreyle saklanır; bu sürenin sonunda güvenli silme, yok etme veya anonimleştirme yöntemleriyle imha edilir.

Verilerin imhası ve anonimleştirilmesine ilişkin işlemler kayıt altına alınır ve birim koordinatörü tarafından denetlenir.

Kişisel verilere yalnızca birim koordinatörü ve birim kurulu üyeleri erişebilir. Her erişim işlemi erişen kişinin kimliği, erişim gerekçesi ve zamanı ile birlikte kayıt altına alınır.

Sağlık ve cinsel hayata ilişkin veriler, veri sahibinin rızasını geri alması hâlinde derhal imha edilir.

Kişisel verilerin yetkisiz işlenmesi, aktarılması, saklanması veya paylaşılması hâlinde sorumlular hakkında disiplin yaptırımını uygulanır ve durum KVKK kapsamında ilgili kurumlara bildirilir.

Yürürlük

Madde 13.

Bu yönerge, İstanbul Barosu Yönetim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14.

Bu yönerge hükümleri İstanbul Barosu Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.